

Utredning av respons på sinnesstimuli – svår hjärnskada med långvarig medvetandestörning

Syftet - Att identifiera personens respons på sinnesfunktioner.

Målet – Att göra lämpliga val av åtgärder med sinnesstimulering och/eller Alternativ Kompletterande Kommunikation (AKK).

Förbered

Ta reda på allergier, tracheostomi, kontrakturer, smärta, nedsatt balans eller andra medicinska begränsningar.

Material för testning

Genomförande

Bedömning utförs 2 ggr/v.

Rekommendation att filma för att lättare kunna analysera resultatet, vecka 1 och sen var 4:e vecka.

Personen bör vara sittande i upprätt position i rullstol med fötterna i golvet och huvudet rakt fram, i avskilt lugnt rum. Positionera kroppen vid höfter, fötter, axlar (Affolterkonceptet) innan stimulering. Vid uppmaning vänta 15 sekunder på respons.

Observation

Observera patienten utan stimuli i ca 5 minuter.

Testning

Kinestetiska stimuli - Terapeut utför.

- Huvudrörelser
 - Vrid huvud åt höger/vänster 3 ggr.
 - Böj huvud framåt/lätt bakåt 3 ggr.
- Armrörelser
 - Sträck upp höger respektive vänster arm över huvudet 3 ggr.

Taktila stimuli - Ingen verbal instruktion.

- Beröring
 - Stryk med fjäder på armar, händer, kinder 1 gång.
 - Stryk med din hand på armar, händer, kinder.
- Luft/blåst

- Använd pipett. Höger/vänster kind.
- Temperatur
 - Kyla - Iskall matsked på händer (handrygg), kinder 5 sek.
 - Värme - Varm matsked på händer (handrygg), kinder 5 sek.
- Vibration
 - Eltandborste mot hud (engångshandske på). Dra från tinning till käke, 1gång höger/vänster. En gång runt läppar.
- Massage
 - Massageapparat med tre ben på axlar, händer (handrygg) 10 sek per kroppsdel.

Visuella stimuli

- Ficklampa
 - Öppna försiktigt ögonlocken, dra snabbt lampan framför ögat (ca 50 cm från personen). Från sida till sida, upp/ned. Efter 5 sek stimulera det andra ögat.
- Spegel
 - Håll upp spegel framför personens ögon. För spegeln 50 cm i sidled, ca 50 cm framför patienten.
- Fukt
 - För åt höger/vänster 3 ggr åt vardera håll, upp/ned 3 ggr åt vardera håll.
- Glasmobil
 - För åt höger/vänster 3 ggr åt vardera håll, upp/ned 3 ggr åt vardera håll.

Auditiva stimuli

- Handklapp
 - Stå snett bakom personen ca en meter ifrån, klappa i händerna var 5:e sek (6 ggr), varannan höger/vänster.
- Musik
 - Sjung ”blinka lilla stjärna” från höger/vänster sida 15 sek, 5 sek uppehåll emellan.
- Triangel (instrument)
 - Stå snett bakom personen. Slå på triangel 3 ggr varannan höger/vänster.
- Tilltal - Visa respons med tummen upp/ner till kameran vid filmning.
 - Ropa personens namn 2 m framifrån.
 - Uppmana personen att blunda med ögonen, alt öppna ögonen.
 - Uppmana personen att röra på huvudet.

Upprepa uppmaningarna en gång om personen inte responderar.

Gustatoriska stimuli - Visa textkort med smaken till kameran vid filmning.

- Sött - Stark söt saft. Några droppar på tesked.
- Surt - Citron (flaska). Några droppar på tesked.

- Beskt - Kallt kaffe. Några droppar på tesked.
- Kallt - Iskall sked på läpparna.

Olfaktorisk stimuli - Visa textkort med doften till kameran vid filmning.

- Kanel, kaffe, rosendoft (flaska), tandkräm.

Håll under näsan och vifta några sekunder. Om personen har tracheostomi genomförs det inte men kan genomföras om tracken är proppad.

Rehabiliteringsmedicinska kliniken Universitetssjukhuset, Linköping